

Workshop „Lidská práva a demokracie“

Vedoucí workshopu:

Jiřina Dienstbierová - Rada pro mezinárodní vztahy, Středisko pro rozvoj multikulturního prostředí Mladé Boleslavi, ovlivňovaného pracovní migrací.

Facilitátorka:

Karolína Linhartová – Multikulturní centrum Praha, Charita Česká republika, migrační koordinátorka.

STRUKTURA WORKSHOPU:

Na začátku byl definován cíl workshopu, a to identifikovat základní témata, která mohou být styčnými body norských a českých organizací. Dalším cílem bylo definovat oblasti, které jsou dle přítomných zástupců českých neziskových organizací těžko financovatelné, a které stojí za to podpořit.

Každý z účastníků byl vyzván ke stručnému představení sebe a organizace, kterou zastupuje. Dále pak byly položeny dvě otázky, ke kterým se čeští zástupci měli vyjádřit:

1 / Jaká jsou témata/oblasti působení Vaší organizace, které je podle Vás dobré podpořit?

2 / Existuje ve Vaší organizaci konkrétní projekt, který by se dal nabídnout norské straně ke spolupráci?

Zástupci norských organizací pak na vznesená témata reagovali a vznikla diskuze o společných oblastech zájmu.

HLAVNÍ BODY

Podle zástupců českých NNO obecně chybí zdroje na budování kapacity NNO a běžnou činnost organizací, z dotačních programů vypadávají aktivity zaměřené na práci s azylynty. Dále je třeba síťovat, budovat koalice a snaže tak prosazovat své zájmy na státní úrovni. V České republice chybí **síť NNO**, které by se zabývaly odborně jedním tématem a zaměřily by se na vytváření koncepcí. Je potřeba vytvořit odbornou platformu NNO. Nejsou podporovány mezinárodní výměny a velmi málo podporované jsou kulturní projekty (filmové, literární, divadelní akce).

Obecně je třeba posílit a zkvalitnit **komunikaci neziskového sektoru se státem a veřejností**, zaměřit se nejen na propagační aktivity, ale také na zprostředkování odborných informací. Je třeba zlepšit mediální obraz neziskového sektoru, lépe prezentovat aktivity NNO.

Z pohledu Norského velvyslanectví si Norsko přeje spolupráci v oblasti neziskového sektoru. Oblast lidských práv by měla tvořit jeden z pilířů další podpory. Pozornost by měla být zaměřena zejména na boj s korupcí, měkké projekty, multikulturní vzdělávání, to jsou oblasti, ve kterých má Norsko nejvíce co přispět.

Lidská práva

Zásadním problémem se ukázal způsob financování aktivit NNO. Bylo zmíněno, že je třeba více vtáhnout společnost do dialogu mezi občanskou společností a státem. V oblasti lidských práv se ukazují jako nejhůře podporované **watch-dog aktivity** (reporting a monitoring). Problematická se jeví také otázka „nezávislých peněz“ – závislost NNO na státu a nízké financování od individuálních dárců. Neziskové organizace se musí naučit získávat finance z jiných než státních zdrojů a podporu u veřejnosti. Různé zdroje financování umožní neziskovým organizacím být na státu více nezávislé.

V oblasti **integrace cizinců** je podporováno zapojování na trh práce, méně pak začleňování do společnosti, sociální aktivity apod. Jako problém je vnímám fakt, že v současné době není vytvořena jednotná koncepce integrační politiky. Je třeba podporovat budování sociálních sítí cizinců a zlepšit jejich mediální obraz. Dobře fungující je integrace celých rodin v rámci mateřských center.

Jako další stěžejní téma vhodné k větší podpoře byl navržen **boj proti korupci**. Je to navíc oblast, ve které lze čerpat z norské zkušenosti, a získat tak inspiraci pro protikorupční aktivity a postupy. Souvisejícím tématem je **depolitizace veřejné správy**.

Jako málo financované byly dále zmíněny **malé projekty** např. studentských spolků, škol, malých organizací. Je třeba podpořit občanskou angažovanost veřejnosti, aby se lidé učili být aktivní. Chybí podpora výzkumných záměrů v této oblasti, které jsou užitečné i z hlediska mezinárodního srovnání.

Jako další důležité téma, které je dle účastníků potřeba více podpořit, bylo vzneseno **vzdělávání veřejnosti v oblasti lidských práv**. Zaměřeno by mělo být nejen na školy, ale také na novináře a média obecně.

Dále byla zmíněna **problematika zaměstnávání**, porušování práv zaměstnanců/bydlení. Podporováno by mělo být poskytování právní pomoci pro zaměstnance.

Přístup chudých lidí ke spravedlnosti - řada práv je garantována, ale pro chudé lidi je složité si tato práva vymoci, nemohou si zaplatit odbornou právní pomoc. **Bezplatná právní pomoc** seniorům – nájemní smlouvy, exekuce a komunikace s exekutory. Výuka dětí k respektu k soukromí. S tím související vzdělávání novinářů a dospělých, médií obecně.

V **oblasti válečných uprchlíků** je třeba aktualizovat dokumentace, ze kterých jednotlivé státy ve vztahu k uprchlíkům vycházejí. Podpořit také psychologickou péči pro traumatizované ze skupiny uprchlíků.

Multikulturní výchova

Multikulturní výchova je v současné době ve školách povinná a je zařazena do školních vzdělávacích programů. Pedagogové však často nevědí, jakým způsobem se problematiky zhostit. Bylo by dobré organizovat **semináře pro pedagogy**, na kterých by docházelo ke sdílení informací a zkušeností.

Soustředit se na multikulturní výchovu společnosti, vytvořit **dlouhodobou jednotnou koncepci** multikulturní výchovy na školách, která v současné době chybí.

Duševně nemocní

Základním problémem je **stigmatizace duševně nemocných** a složitá integrace do majoritní společnosti. Pozornost je třeba směřovat na komunikaci s veřejností, osvětu a vzdělávání (zejména zaměření na média a úředníky).

KONKRÉTNÍ PROJEKTY, NA KTERÝCH LZE SPOLUPRACOVAT S NORSKÝMI NNO

- inkluze českých škol – inspirace v norském projektu, nabízí zapojení dalších norských organizací, které by pomohly s nastavením programu

DISKUZE

Dle norských účastníků je v mnoha zmíněných oblastech možné spolupracovat s norskými organizacemi a najít mezi nimi partnery. Témata, ve kterých mají norské NNO zkušenosti, jsou zejména: vytváření platforem, watch-dog aktivity, boj proti korupci.

Ze strany norských organizací bylo doporučeno vytvářet asociace, platformy a sítě. České organizace však upozorňují na fakt, že v České republice je velmi složité získat zdroje na financování aktivit. Organizace jsou plně vytížené realizací projektů, na ostatní aktivity, jako je např. vytváření platforem, není dostatek času a financí. Dále byla vznesena pochybnost, zda jsou české NNO připravené na vytváření velkých platforem – pochybnost, zda je možné na určitých tématech dojít ke shodě.

Dále se diskutovalo o možnostech dialogu mezi neziskovým a státním sektorem. Byl vznesen návrh vytvořit menší platformy, které budou státu dávat zpětnou vazbu, co je potřeba dělat a financovat. Z druhé strany zazněl názor, že takové platformy již existují a podávají návrhy a doporučení, které však nejsou v grantové politice státu reflektovány.

SHRNUTÍ

V rámci aktivizace NNO je potřeba zaměřit se zejména na:

- 1 / budování sítí a platforem
- 2 / financování z nezávislých zdrojů (rozvoj watch-dog aktivit)
- 3 / budování kapacity organizací
- 4 / rozvoj komunikace (mezi NNO, státem a veřejností)
- 5 / rozvoj mezinárodní spolupráce

Konkrétní témata k podpoře:

- 1 / boj proti korupci
- 2 / lidská práva - přístup k právní pomoci, vzdělávání v oblasti lidských práv
- 3 / integrace migrantů – multikulturní výchova, uprchlíci, dlouhodobá koncepce
- 4 / stigmatizace duševně nemocných